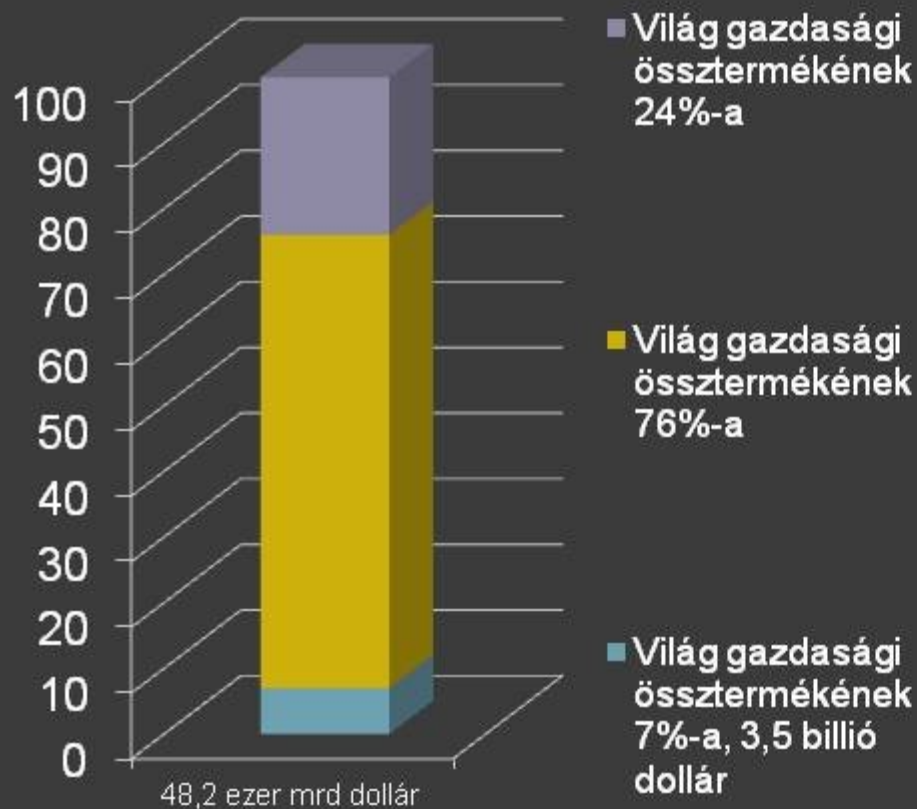

A kamatos pénz fenntarthatatlan intézményrendszere

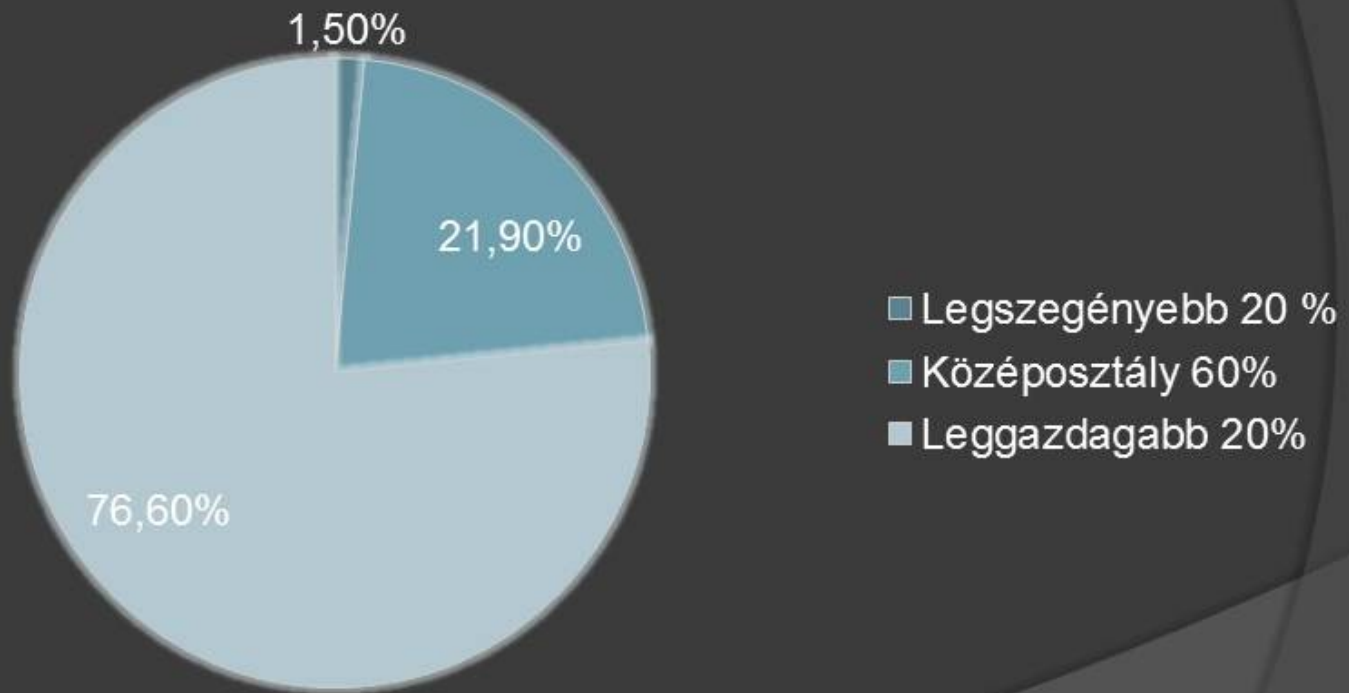
A kamatos pénz a környezeti,
társadalmi és gazdasági
válságok oka

Hogy osztozik 7 milliárd ember a világ gazdasági össztermékén?

A személyes fogyasztás megoszlása a világban - 2005

Fogyasztás

Forrás: World Bank Development Indicators 2008

A növekvő különbségek oka

- A profit maximalizálása: kevés alulfizetett alkalmazott, alacsony járulékfizetési igények
- A munkahatékonyság több embert rekeszt ki a foglalkoztatásból, mint amennyit el lehet tartani annak hasznaiból
- A profitmaximalizálás az alacsony béreket és járulékokat igényli
- A profitmaximalizáló gazdaság a hasznokat privatizálja, a terheket társadalmasítja
- Amortizált munkaerő és degradált környezet, mindkettő a társadalom költségére
- **A kamat jövedelem-átrétegző szerepe a társadalomban**
- Egyenlőtlen hozzáférések az erőforrásokhoz, információkhoz

A pénz funkciói és anomáliái

- Csereeszköz
- Ár-összehasonlító
- Elszámolási egység
- Értékmegőrző, értékátruházó
- (hatalmi)
- Az értékőrző funkció a csereeszköz funkciónak ellentmond
- Az átvételi kötelezettség nem jár együtt továbbadási kötelezettséggel
- Közintézmény, de bárki kivonhatja a forgalomból

Mire használjuk a pénzt?

- Vásárlásra
- Ajándékozásra
- Kölcsönzésre
- Állni hagyjuk
- Kölcsönzésnél lemondunk a használat jogáról átmenetileg
- Ha állni hagyjuk, akkor egy későbbi időpontra halasszuk a vásárlást – a körforgás megszakad

Mi az értékesebb: a pénz, a munka, vagy az árú?

- Marx értékelmélete szerint csak a munka teremt értéket (a pénz, a munka, és az árú egyenértékű)
- Proudhon: a pénztulajdonos fölénybe van az árutulajdonossal szemben
- Két hétre bezárunk 10 ezer Eurót egy páncélszekrénybe
- 10 embert két hétre a szobába, akik két hét alatt 10 ezer Eurót keresnek
- Egy árucsernőket 10 ezer Euró értékű áruval

A pénz körforgása

- A pénzkínálatot a pénz mennyisége és körforgásának sebessége szabja meg
- Hány forinttal lehet megadni egy ezer forintos tartozást?
- A pénzt a kamat és az infláció tartja mozgásban
- A kamat a mézesmadzag, az infláció az ostor

Milyen következményekkel jár a megtakarítás?

- Egy szigeten 10 ember él, és mindegyik havonta 1000 Euró szolgáltatást nyújt és ennyit is vesz igénybe
- Ha kétszer cserél gazdát a pénz egy hónapban, akkor 5 ezer Euróra van szükség
- Mi történik, ha valakinek csak 800 Euróra van szüksége és 200 Eurót megtakarít?

Négy eset

1. A takarékoskodó elajándékozza a 200 Eurót (az életszínvonalak változnak)
2. A takarékoskodó rendszeresen kölcsönadja a 200 Eurót (követelés és adósság keletkezik, 10 év alatt 24 000 Euró)
3. A takarékoskodó kamat ellenében adja kölcsön a pénzt (10%-kos kamatnál 240 Euró évente, a kamatot is kölcsön adhatja)
4. A takarékoskodó otthon összegyűjti a pénzt (egy év alatt 2400 Eurót von ki, hamarosan az egész pénzmennyiséget)

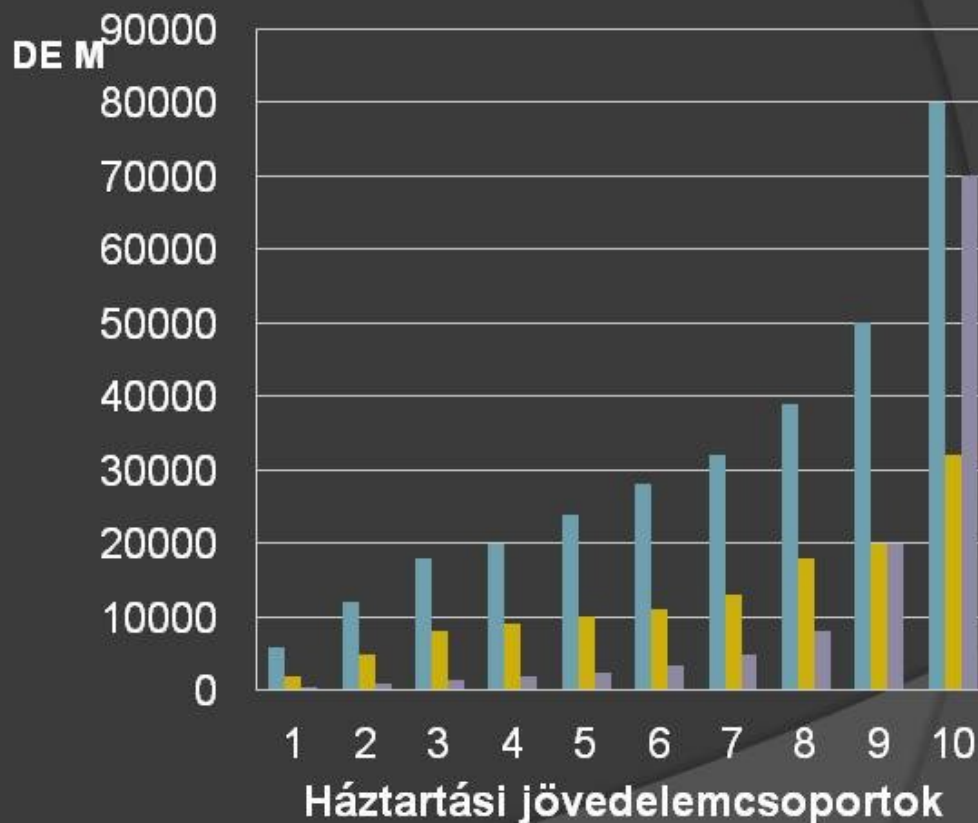
Tanulság: A kamat következménye

- A kamatfizető vagy egyre szűkebbre szorítja a nadrágszíját, vagy növeli a teljesítményét, és a többletszolgáltatást eladja
- Általános kereslet és felhasználás növekedésnek kell létrejönnie, nő a gazdaság, növelni kell a pénz mennyiségét is
- A kamat kikényszeríti a növekedést
- A kamat a társadalom polarizációjához vezet (jövedelemátrétegzés)

A jövedelem átrétegződése a német társadalomban

Németország 2000

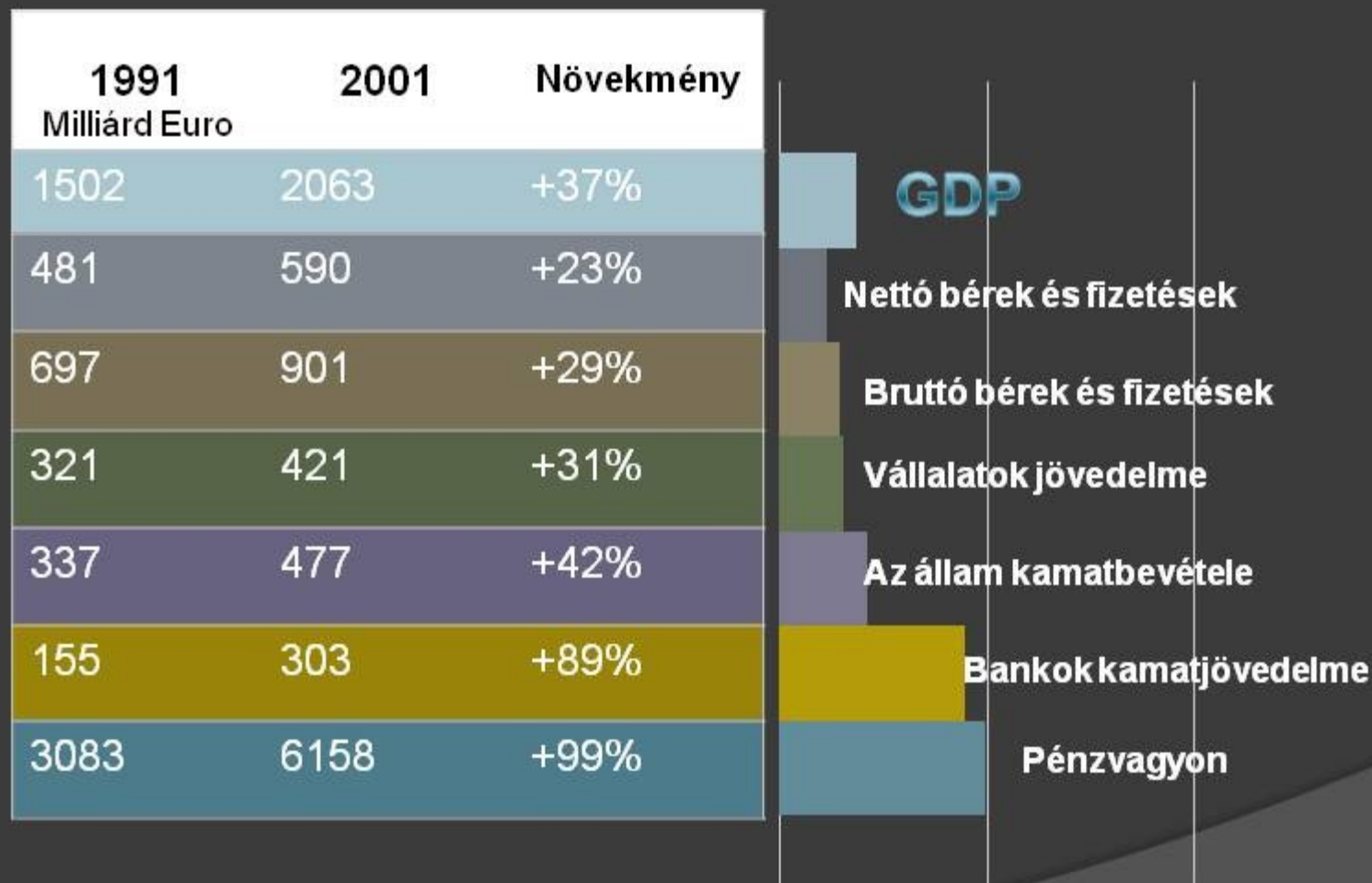
- A háztartások kiadásai
- A kiadások kamattartalma
- A háztartások kamatjövedelme

Forrás: Helmut Creutz, Deutsche Bundesbank, Statistisches Bundesamt

Növekedési eredmények

Németország 1991-2001

Intézmények rabságában

- A 2%-os tartalékráta azt jelenti, hogy 1000 Ft készpénzből 50 000 Ft számlapénzt lehet létrehozni.
- 1000 forint betét 10%-os kamattal 5100 Ft betéti kamat:
- $SUM(1000*0,1+980*0,1+960*0,1+941,1*0,1+...)$ határértéke 5100 Ft.
- 1000 Ft utáni hitelkamat 20%-os kamattal:
- $SUM(980*0,2+960*0,2+941*0,2+...)$ határérték 10000 Ft.
- A két összeg különbsége 4900 Ft.
- Ha minden tranzakció lezárul 1000 Ft után, a bankoknál marad 4900 Ft, és 4900 Ft adósság az ügyfeleknél
- A növekedést mind az adósság, mind a haszon gerjeszti.

Tanulság: a pénzforgás leállításának következménye

- Nincs kereslet, az árak csökkennek
- Nincs hitel, a növekedés leáll
- A pénztulajdonos képes zsarolni a gazdaság szereplőit
- A kamat egyaránt alkalmas a pénzforgásának biztosítására és elrekesztelésére
- 5%-os őskamat (Gesell)

Végső tanulságok

- A szociális igazságtalanság, a szegénység, a környezet kizsákmányolása a pénz rosszul felállított intézményrendszerének következménye
- Két úton lehet szert tenni jövedelemre munka nélkül: a föld és a pénz tulajdonlása által
- A pénzvagyron tulajdonosai kamatozó hitelként adják kölcsön pénzüket

Alternatíva

- Silvio Gesell: A szabad pénz (Természetes gazdasági rend szabad föld és szabad pénz révén – 1916)
- A pénz legyen ugyan olyan romlandó, mint az áru
- Havonta érvényesíteni kell egy 0.5-1%-os névértékű bélyeggel
- Woergl: 32 ezer Schilling értékű alternatív pénzt nyomtak. Havi 1%-kal csökkent az értéke, amit meg kellett váltani. 1000 egységgel kezdtek, és 8000 egység volt a legtöbb. 5000 ember vett részt. A pénz naponta kétszer cserélt gazdát, egy évben közel ötszázszor. 3 millió értékben bonyolítottak le üzletet.

A svájci WIR

- 1935-től a WIR (wirtschaftsring), a jó svájci frank melletti pénzhelyettesítő
- WIR Bank – Basel
- 2200 szövetkezeti tag – zárt szövetkezet
- 30 ezer magán ügyfél, 60 ezer kis és közepes vállalkozás
- Csak számlapénz
- A Bank WIR-ben és Frankban hitelez, ez mozgatja a WIR keresetét, a hiteles WIR-t fogad el ügyfeleitől
- 3 MD CHF vagyon
- Előnye: a pénzügyi válság nem érinti az ügyfeleket.

Mi a legfőbb különbség a kamatozó pénz és a forgásbiztosított pénz között?

- A kamatozó pénz a magántulajdont gyarapítja
- A forgásbiztosított pénz a közösségi tulajdont

A hitelezés szerepe a fenntarthatatlanságban

A hitel segítségével
egy jövőben
lehetséges
beruházást illetve
fogyasztást
hozunk előre

Ezzel a jövőtől
veszünk el
lehetőséget, és
rákényszerítjük,
hogy ő is nyúljon a
jövőbe